

Helivõlu

2

Hind
40 snt.

Marika

Looklauld • Film • Tants

HELVOLU

NR. 1 (2)

Kiigiraamatukogu.

JAANUAR 1939

SISU:

Mu süda kuulub ju ainult naistele! Inglise valss.

Kas siis patt on armastus?
Fox - trot.

Mu unistusis on veel su kuju..
Nüüd lahku ja ära küsi...
Valss.

Õrn naisesüda tuksub ainult ühel! Tango.

Kalevite kants. Marss.
Mis olen seks ka jään!
Fox - trot.

Kas näed sa tähti? Tango.
Ära sa avalda... Aegl. fox -
trot.

Juhiseid gitarrimängijalle.
Meie algupäraste uudispalade
komponiste.

Rahvatantsud seltskonda.
Uudis.

Fox-film

Miljonite lemmik SHIRLEY TEMPLE.

ILMUB KORD KUUS.

TOIMETUS: TARTU, RÜÜTLI 16,
TEL. 19-20.

Mu süda kuulub ju ainult naistele!

Inglise valss Ufa-filmist „Sinirebane“

Sõnad : Richard Vään

Muusika : Lothar Brühne

Originaaltekst : Bruno Balz

Langsamer Walzer

PIANO

Piano introduction for 'Langsamer Walzer'. The score is in 3/4 time, key of B-flat major. It features a melody in the right hand and a bass line in the left hand. Dynamics include *ff* and *p*. The piece ends with a *rit.* marking.

Mu sü - da kuu - lub ju ai - nult nais - te - le, ma kas või e - lu
MEIN HERZ DEN FRAU-EN, denn sie sind mei - ne Welt! So - gar mein Le - ben

Musical notation for the first line of the song, including vocal line and piano accompaniment. Chords are marked as Eb, F#m, Eb, F#m, Eb, F#m.

oh - ver - dak - sin nei - le! Mu sü - da kuu - lub vaid ai - nult nais - te -
würdt' ich ih - nen ge - ben! MEIN HERZ DEN FRAU-EN, weil's je - der so ge -

Musical notation for the second line of the song, including vocal line and piano accompaniment. Chords are marked as B7, Eb, F#m, Eb.

le, sest kuu - malt ma neid köi - ki ar - mas - ta - da suudaks. Küll o - len ma
fällt; und klingts' auch u - ber - trie - ben: Ich könnt' al - le lie ben! Hab' oft versucht

Musical notation for the third line of the song, including vocal line and piano accompaniment. Chords are marked as F#m, Eb, G#m, F, B, Db7.

püüdnud sa-ge-li trau ol-la ü - he - le, kuid nã-has teist o - len veendu - nud,

ei - ner nur al - lein für im - mertreu zu sein; das ging so - gar ein mal schon ein Jahr,
plü mosso

et vôi - ma - tu mul see. Mu sü - da kuu - lub ju ai - nult nais - te -

dann a - ber sah ich's ein: MEIN HERZ DEN FRAU - EN, und mir die Se - lig -

le, see nii ka jää - gu, ma ar - mund kõi - gis - se! Folge | Fine

keitl MEIN HERZ DEN FRAU - EN, so seis für al - le Zeitt Zeitt

Hoikmõtted sün - ged, pet - li - kud tun - ded, meist ta - han lah - ku - da ma;

1. Wãr ich ein Dich - ter, schrieb ich Ge - dich - te, die ich den Frau'n wid men mûcht';
2. Was trüb und grau war, wird man ver - ges - sen, denn je - des Leid muß ver - geh'n;

ja kõi - gest jääb, vaid mã - les - tus kau - nis, mu sü - da - mes e - la - ma.

dann macht'ich Ver - se, sü - ße und schlich - te, nur für das schö - ne Ge - schlecht.
a - ber das Schö - ne, das wir be - ses - sen, das wird für e - wig be - steh'n.

Kas siis patt on armastus?

Fox-trot Ufa-filmist „Sinirebane“

Sõnad: Richard Vään

Muusika: Lo'har Brühne

Originaaltekst: Bruno Balz

PIANO

Mis maailm ka rää-gib mi-nust, see mul on üks-kõik, truuks ma ai-nult ar-mas-tu-sel' jään.

Verse

1. Je-der klei-ne Spie-ber macht das Le-ben mir zur Qual, dean er spricht nur im-mer von Mo-ral;
2. Was die Welt auch spricht von mir, das ist mir ei-ner-let, ich bleib' im-mer nur der Lie-be treul

Ah need nai-sed, kes nü uh-ked, va-lu tee-vad mul! Mi-nu daamid nüüd ma üt-len teil'.

und was er auch denkt und tut, man merkt ihm lei-der an, daß er nie-mand glück-lich se-hen kann.
Ach, die Frau, die so-viel spot-ten, tun mir höchstens leid; mei-ne Da-men, bit-te, nur kein Neid!

Po-je näist kes suu-del-des kül-maks jää-da saab! Kõi-ke, mis on kee-la-tud,

Sagt er dann: Zu mei-ner Zeit gab es so-was nicht! Frag' ich voll Be-schei-den-heit
Kei-ne Frau bleibt doch im-mun, wenn ein Mann sie küßt; je-de würd' es ger-ne tun,

nii meelsas-ti ta teeb... Kas siis patt on armastus? Miks siis sa-la-ja peab suud-le-ma

mit lächeln-dem Ge-sicht: KANN DENN LIEBE SÜNDE SEIN? Darf es nie-mand wis-sen, wenn man sich
wenn's auch ver-bo-ten ist...

ja õn-ne ui-mas vii-bi-da ei saa? Kas siis tões-ti patt on see, küßt, wenn man ein-mal al-les ver-gißt, vor Glück? Kann das wirk-lich Sün-de sein,

kui sa ainult mõtled ü-he-le ja kui kord talle kuulu-da ih - - kad ka? wenn man im-mer-zu an ei-nen nur denkt, wenn man einmal al-les ihm schenkt, vor Glück?

Ka-hetsust ma küll ei tun-ne, mis kord juh-tus ja mis armastus tõi, andes-ta-ma pea-te Niemals wer-de ich be-reu-en, was ich tat, und was aus Lie-be ge-schah; das müßt ihr mir schon ver-

mul-le, sest näete i-se kõik! Kas siis patt on armastus, ja kui o-leks zei-hen, da-zu ist sie ja dal Lie-be kann nicht Sün-de sein, doch wenn sie es

ki see nii, siis ma ka pa-lustak-sin meel-di kui o-leks te-ma-ta! wär, dann wär's mir e-gal, lie-ber will ich sün-di-gen mal, als oh-ne Lie-be seint

Õrn naisesüda tuksub ainult ühel!

Tango Ufa-filmist „Capriccio“, mis linastub Tartus kino »Ateenis«

Sõnad: Richard Vään

Originaaltekst: Franz Baumann

Muusika: Alois Melichar

PIANO

Ei pi-sa-rod qi-ta, on möt-te-tu kur-ta, kui e-lus sul

1. Was hilft es uns Frau-en, auf Schwüre zu bau-en, zu de-nen ein
2. Was nut-zen die Trä-nen, es wird ja das Seh-nen der dür-sten-den

va-hel hal-vast' läeb. Kord täi-tub su u-nelm, ja lei-dub mees

Mann so schnell be-reit. So rasch wie ge-spro-chen sind Schwü-re ge-
See-le nie er-füllt. In Han-gen und Ban-gen sucht hei-Bes Ver-

oil-sam, kes vai-gis-tab va-lu sü-da-mes. Õrn nai-se-

bro-chen, so war es, so ist es al-le Zeit. DAS FRAU-EN-
lan-gen den Mann, der die gro-Be Sehn-sucht stilt.

sü - da tuk-sub ai-nult ü-hel', kes pei-tub te-ma u-nel - mais, ei ih-ka

HERZ schlägt im-mer für den Ei-nen, der ih-re zar-te See-le liebt, nicht nur be

muud, kui kuu-lu-da vaid tal-le ja ar-mu ui - ma maits-ta ü-hes -

geht undgiert nach dem Ge-mein-nen ihr ei-nen Hauch von sei-ner See-le

koos. Örn nai-se - sü - da kan-nab o - kas - kroo-ni ja hin-ge

gibt. DAS FRAU-EN-HERZ trägt ei-ne Dor-nen kro-ne, und je-de

pü - na tun - neb ka, Ta ar - mas - tus vaid ai - nult sel - lel'

Frau kennt die - sen - Schmerz. Nur ei-nem Mann gibt sie sich ganz zum

kuu - lub, kes kin-giks sü - da - me ka talt, kord saab.

Loh - ne, der sie er - lüst, dem schenkt sie auch, ihr Herz

Nüüd lahkun ja ära küsi minult . . .

Valss Ufa-Mondialfilmist »Printsess Sissy«

Sõnad: A. Kivirähk

Muusika: Willy Schmidt-Gertner

Originaaltekst: Hans Adler

Walzertempo

PIANO

Joo-bu-des vei-nist su sü-da-mes rööm, ja lä-hed tae-vas on siis kau-ni-mad

1. Wenn man beim Wein sitzt, ver- liebt und zu zweit, dann fühlt man sich auf ein-mal bei-nah im
 2. Man-cher der steckt sich, weiß Gott, wel-ches Ziel, und rennt ihm nach mit Bun-ge-n im-mer ver-

köi-gest! Sel het-ke! hin-ge-s mul põ-le-tav lööm, e-lu-näib

Him-mell Al-le die Ster-ne sind gar-nicht mehr weit, lä-cheln uns
 ge-bens! Wir sind be-schei-den und wol-len nicht viel, nur ei-nen

i-lus ja tae-va-tik! Nüüd lah-ku — ja ä-ra mi-nutt kü - - si sa,
 Refrain

freundlich ins Glas hin-ein! Geh, FRAG' NICHT, war-um wir heut' so glück-lich sind!
 Trop-fen von Se-lig-keit!

miks pi-sar sil-mas mul on! Ja õr-nalt kui pu-hub ma-he ke - - ved

Glaub mir, das liegt in der Luft! Ganz lei-se umweht uns mit dem Früh-lings-

ruul, sa lah - kud nae-ra - tus suul... Xus viia *plu mosso* e - lu rööm - sääl ka
 wind so ein ganz ei - ge - ner Duft... Von Geigen und vom Wein wird der

on joo - vas - tus... ja u - nis - tus, ja ar - mas tus *plu mosso* Ta - sa kōik siis ui -
 Kopf lang - sam schwer... Hast Du mich lieb, rück zu mir her! Schenk nur so lang ein, -

- - nu - mas on sü - da - mes, kui vii - bid mu em - bu - ses! *Tempo I* - nalt
 bis Dein Herz klopt wie meins, al - les wird uns al - les eins! Ja, zärt - lich

kui pu - hub ma - he ke - - vad - tuul, sa lah - kud nae - ra - tus suul. Siis
 - un - weht uns mit dem Früh - lings - wind so ein ganz ei - ge - ner Duft! Drum

lah - ku - ja ä - ra minult kü - si sa, miks ö - len mõt - tes nü ma!
 FRAG NICHT, warum wir heu - te se - lig sind, heut'liegt das Glück in der Luft!

Mu unistuis on veel su kuju

Tango

Sõnad: Richard Vään

Muusika: Heino Uibopuu

mp

A-m D-m

The first system of the piano accompaniment features a complex rhythmic pattern in the right hand with many beamed sixteenth notes. The left hand provides a steady bass line. Chords A-m and D-m are indicated above the staff.

E A-m D-m A-m H7 E

The second system continues the accompaniment with similar rhythmic complexity. Chords E, A-m, D-m, A-m, H7, and E are marked above the staff.

A-m H7 A-m C dim D-m A-m H7

The third system of the accompaniment includes chords A-m, H7, A-m, C dim, D-m, A-m, and H7.

A A H-m

1. Mu u - nis - - tu - sis on veel su ku ju ja huu - lil
2. Ei u - nus - - ta - da ma ii - al suu - ja su suudlust

E7

p

The fourth system contains the vocal melody in the upper staff and the piano accompaniment in the lower staff. The lyrics are written below the vocal line. Chords A, A, and H-m are marked above the vocal staff. The piano part includes a dynamic marking 'p'.

E7 E+ A A7 D

suud-lus mul nii orn. Need kaunid het - ked küll vist ei ha - ju,
hur-mavat sel ööl, mil õn-nest tul - vil nii o - li sü - da,

D-m A E A D-m

mis mei-le kin-ki-nud ööl arm. Kord kustub meil süda - mes armas-
ma sel-lest u - nis-tan nüüd veel! Mul sil-mis nüüd pisa - rad mõeldes

A A7 F#m H-m Ddim E7 A

tus orn ja õi - lis. jääb veel ainult mä - les - tus! Need kaunid het - ked
veel sel-lest, kal - lim. kõik see ainult mä - les - tus! E7 - rus ta - da

H-m D-m A H7 E7 A D-m A

küll vist ei ha - ju, õost ornast u - nis-tan nüüd veel
ma ii - al suu - da, mis tundsin sü - da - mes sel ööl.

Kalevite kants

MARSS

Sõnad: P. Kuusik

Muusika: Priit Veebel

Tempo di marcia.

Piano introduction in G major, 2/4 time. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, with a forte (f) dynamic marking. The right hand plays chords and single notes, while the left hand provides a steady bass line.

Vocal entry and piano accompaniment. The vocal line begins with a C₁ chord and a forte (f) dynamic. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The lyrics are: 1. Võid käi - a lä - bi Ees - timaa ei / 2. Ta tor - nid paist - vad kau - ge - le, nii

Vocal line and piano accompaniment. The vocal line begins with a C chord. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The lyrics are: sää - rast lin - na lei - a Sa, mis o - leks kau - nim Tal - linnast - / maa - le, kui ka me - re - le. Kui g - led käi - nud vöö - raid teid, -

Vocal line and piano accompaniment. The vocal line begins with a forte (f) dynamic. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The lyrics are: ja kuul - sam ju - ba muinasajast. On pal - ju mür - tud / loob sü - da kii - rem, kui näed neid. On il - mas pal - ju

pii - kisid küll vas - tu te - ma müüri - sid. Kui lõp - pes -
 nei - dusid, neist kau - nid on ju mõned - ki, kuid kau - ni -

a - ga sõ - jatants, jäi võit - jaks Ka - le - vi - te kants.
 mad küll e - lamas mu arm - sas va - ras Tallin -

Fine.
 - nas.

D. S.
 al
 Fine

Mis olen, seks jään!

Fox-trot Ufa-filmist „Naised Golden-Hilli jaoks“, mis linastub Tartus »Centralis«

Sõnad: C. Kivirähk

Originaaltekst: Willy Dehmel

Muusika: Werner Eisbrenner

GESANG *Fox-trot moderato* Mind haa - rand nüüd on

PIANO *f* *p* *mf* *Eb* *E dim*

1 Der Mensch tut oft... aus
weiß ge - nau, was was

võomühüüd, ma ü - le - meelik o - len nüüd. Mii mö - nelgi vast on püüd hoi - a - ta - da mind nüüd.

Ü - ber - mut - das Ge - gen - teil von dem was gut, dann will man ihn be - keh - ren, gib ihm gu - te Leh - ren!
Lie - be ist, - wie schnel - l man da ein Ziel ver - gißt, Ge - fühl ist doch nur schein - bar mit Ver - stand ver - ein - bar!

Fm B7 Eb G7 G7b5 C7 Fm Abm Eb Cm

Kuid ke - da us - ku - da? Kas suu - dab mind küll muuta ilm, kui kõikjalt i - lu

Selbst glaubt man nicht dar - an! Drum kümmer'ich mich nicht um die Welt, - lund tu - das was
Herz bleibt nun ein - mal Herz! Nur wenn ich selbst der Ein - satz - bin, - nur dann hat Lie - be

F7 B Eb E dim Fm B7 Eb

lei - ab silm ja lõ - bu küllalt on ka sel, kel mõistus kä - sib ol - ta kai - ne. Ma

mir ge - fällt, auch wenn's voll "Ri - si - ko, - ich ken - ne nicht ge - wis - se Kom - pro - mis - se: Ich
ei - nen Sinn! Doch oh - ne diesen Grund kann ich nur lä - cheled spie - len mit Ge - fühl - len:

C7 Fm D7 G7 G7b5 C7 G7 dim B

Reffään
bin ei - ne Frau, die die Män - ner be - tort, die mit al - len spielt und kei - nem ge - hört, und ich will so blei - ben.

Eb E dim B7 Abm

Mis o - len, seks jää!

Ei keegi mu naeratust mõista ju ka, kuigi võimsalt mehi

ICH BIN, WIE ICH BINI das die Männer ansieht
 Ich ha-be ein Lächeln, das niemand ver-steht.

mf Eb Eb dim B7 B dim F-m B7 + Eb Edim B7 +

võlub nii ta. Ent ma muuta ei saa: Mis o - len, seks jää!

Kes tahab mind muuta, see

wie ein Mag-net, und ich will so blei-ben: ICH BIN WIE ICH BINI Man woll-te mich an - dern und

Ab Ab m Eb Edim B Eb Ab mf Bm Eb

kat-su-gu vaid, kindlaks en-da-le a-la-ti jää. Mul julgust ja jõudu on tarvis vaid nüüd ning

hai's oft pro-biert, doch man hat mich da - bei un-ter-schätzt: Ich ha-be im Le-ben fast im-mer ris-kiert und

Ab G7 b5 F7 B7 H dim Cm Eb C-m F7 f

kõigist ma voi-du kindlasti saan. Ma sel-li-ne naine, kes võrgutab nii, a-lul võlun, a-ga

al-les auf ei-ne Kar-te ge-setzt Ich bin ei-ne Frau, die die Män-ner be-tört, die mit al-len spielt und

G-m D7 G-m D7 B7 + Eb Edim B7 +

hülganka siis. Endma muuta ei saa: Mis o - len, seks jää.

Ma jää.

keinem ge-hört, und ich will so blei-ben: ICH BIN WIE ICH BINI 2. Ich BINI

1. 2.

Ab Ab m Eb Edim B Eb mf Eb

Võluvaid lööklaule
 A.-S. ESTO-FILMI SUURFILMIST
 »NOORUSE UNELM«

Peaosis: POLA NEGRI, SABINE PETERS ja IVAN PETROVITSCH

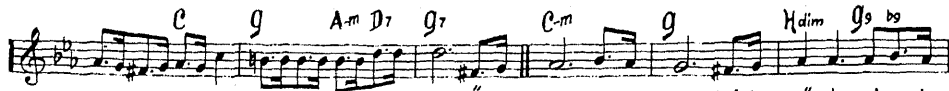
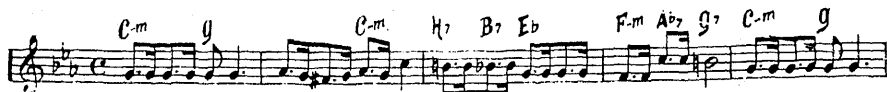
Ara sa avalda

Aeglane fox-trot

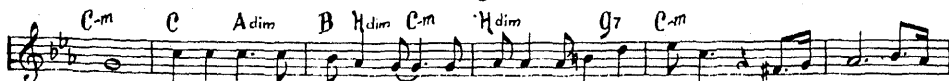
Sõnad: Richard Vään

Originaaltekst: Bruno Balz

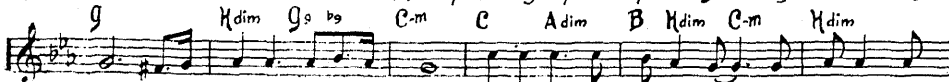
Muusika: Lothar Brühne

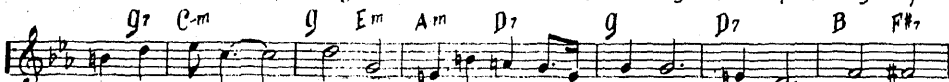
Ä-ra sa a-val-da, kui ka sü-da sul va-lu-
 Zeig der Welt nicht dein Herz, was ver-steht sie von deinem

tab! Kui-gi pi-sar silmis on, keep smiling, my dear, keep smiling! Nae-ra-ta köi-gi-
 Schmerz! Wenn dir auch zum Weinen ist, keep smiling, my dear, keep smiling! Zeig der Welt dein Ge-

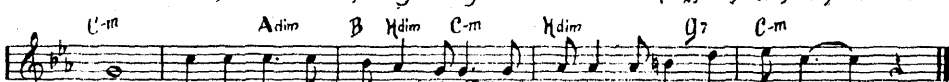
le, ä-ra hin-ge sa piisus-ta! Kui-gi sü-da va-lu-tab, keep smiling, my
 sicht, dei-ne See-le, die zeigt ihr nicht! Wenn du noch so freurig bist, keep smiling, my

dear, keep smiling! — Ji-al kur-bust sa ä-ra teis-tel' näi-ta! Hin-ges
 tar, keep smiling! — Trä-nen sollst du nie ei-nem: an-dern zei-gen. Lass die

nää-bu-gu u-nelm öi-lis jäädvalt. Ä-ra sa a-val-da, kui ka sü-da sul va-lu-
 brennende Sehnsucht im-mer schweigen. Zeig der Welt nicht dein Herz, was ver-steht sie von deinem

tab! Kui-gi pi-sar sil-mis on keep smiling, my dear, keep smi-ling! —
 Schmerz! Wenn dir auch zum Weinen ist, keep smiling, my dear, keep smi-ling! —

Ekraani võitmatu
valitsejanna

POLA NEGRI,

kes laulab filmis »Nooruse unelm«
siin esitatud lööklaule.

Kas näed sa tähti?

Sõnad: Richard Vään

Originaaltekst: Bruno Balz

Muusika: Lothar Brühne

E7 A E^m F#7 H7
 Kas näed sa täh - ti, — mis tae - vay sää - rab, — kas näed neid hiilg' - vat —
 Siehst du die Ster - ne — am Him - mel, — schwe - ben, — siehst du sie leuch - ten —

E7 A Cdim A E7 A A^m
 — nii sul' kui mul'. — Nii mi - tu suud - lust — sul ta - hakt an - da, — nii tih - ti —
 — für dich und mich! — So vie - le Küß - se — möcht' ich dir ge - ben, — so oft dir

D^m H7 E A7 A9b9 A7 D^m
 õel - da: — „Sind armas - tan!“ — Nii na - gu tae - vay, — ää - - re - tu ju on, —
 sa - gen: — „Ich lie - be dich!“ — So wie der Him - mel, — der — unendlich ist, —

G G9b9 C E A Cdim A E
 — ka mi - nu arm, kui suud - len sind ma nüüd! — Kas näed sa täh - ti, —
 — ist meine Lie - be wenn dein Mund mich küßt! — Siehst du die Ster - ne —

A E^m F#7 H7 D^m E7 A
 — mis tae - vay sää - rab, — nii mi - tu suud - lust — sult soo - viks ka! —
 — am Him - mel schwe - ben. — so vie - le Küß - se — möcht' ich von dir! —

Juhiseid gitarrimängijaile

Gitarriduuridest ja nende õigest käsitlemisest

2

Järgnevalt võtame vaatluse alla akordid ja neile vastavad tähtsümbolid — gitarriduurid.

Muusikas tarvitusel olevad akordid (siinkohal õigemini kooskõlad) võime jagada kolme rühma. Esimesse rühma kuuluvad mažooridega (duur) ja minooridega (moll) eesotsas kõik akordid, millistel igaühel on oma kindel nimi ja millise nime järele on alati võimalik vastavat akordi eksimatult mängida. Teise rühma kuuluvad akordid, mis tekkinud lühemaks ajaks üksiku võõra noodi läbilükkumisel mingist esimese rühma akordist, või mõne akordi tooni pikemal kinnipidamisel, nii et ta jäädes järgneva akordi sisse ja kõlades sellega ühes, ühe hoopis uue akordi moodustab (n. n. pide). Igal juhul on kõigis selle rühma akordides võimalik eraldada esimesest rühmast päritolevat põhiakordi ja ühte või mitut kõrvalist tooni. Kolmandasse rühma kuuluvad igasugused täiesti juhuslikud kooskõlad, milliste juures ei saa enamasti eritleda mingisugust ettepoole kuuluvat akordi ja millised seetõttu on väga dissoneerivad (ebakõlalised). Neid tarvitatakse ka harvemini — peaaasjalikult igasuguste efektide jaoks moodsas instrumentaalmuusikas. Kolmanda rühma akordide esinemine tantsu- ja meeleolumuusikas on nii haruldane, et nende suhtes piisab öeldust.

Nii huvitaksid meid ainult kaks esimest rühma. Nendest on esimese rühma akordidel igaühel oma kindel nimi ja täpne vaste — gitarriduurid näol, kuna teise rühma kuuluvaid akorde praeguste süsteemidega ei saa täpselt gitarriduuris väljendada. Teatava ebatäpsusega leppides võib aga ka neid akorde esimese rühma akordide sümbolitega väljendada, kuna — nagu juba eelpool nimetatud — neil iga mingisugune esimese rühma akord aluseks on. Nagu nüüd näeme kasutab gitarriduur ainult esimesse rühma kuuluvaid akorde, püüdes umbkaudselt väljendada ka teisi harvemini esinevaid keerulisemaid akorde.

Seega jäävad põhjalikuma vaatluse alla vaid meile olulisemad esimese rühma akordid.

Tutvume siis nendega ligemalt.

Kõiki esimesse rühma kuuluvaid akorde võime jagada omakorda kolme rühma: kolmkõlad, nelikõlad ja viiskõlad, koosnedes vastavast arvust erinevaga üksikhäälest. Iga neli kui ka viiskõla sisaldab eneses ikka kolmkõla, mis ongi meie praegusaja harmoonia aluseks.

Kõige enam tarvitatav akord on järelikult **mažoor kolmkõla**, mida väljendame gitarrile selle tooni tähtnimetusega, millele on ehi-

tatud ülesantud kolmkõla, näit. C (C-duur), A (A-duur), E^b (E^b, E^s-duur).

Mažoor kolmkõla koosneb kahest tertsi asetatuna üksteise peale.

All asub suur terts ja ülal väike. Vaatleme seda akordi joonisel a, kus ta esineb C duuris. C on põhitoon E terts, ja G kvint. Kui peaks olema tarvidus gitarri-duuris juhtida tähelepanu mingile üksiktoonile, siis tehakse seda numbriga, mis näitab mitmes toon ta põhitoonist on. Seega oleks kolmkõlas põhitoon 1, terts 3, ja kvint 5. Sekst, septiim ja noon, millistega puutume kokku hiljem, märgitakse vastavalt 6, 7 ja 9.

Kui nüüd ka mõnel mažoor akordil rohkem hääligi peaks olema, (joon. b — 5 häält) jääb ta oma olemuselt ikkagi mažoor kolmkõlaks, sest kõik teised hääled on sel juhul juba olemasoleva kolme tooni kordamine, kas siis ülal või all.

Igas suhtes täiesti sarnane mažoor kolmkõlale on minoor (moll) kolmkõla, ainult selle vahega et teda moodustava kahe tertsi asetuse vastupidine mažoor kolmkõlale. Nii asub siin all väike ja ülal suur terts (joon. c). Joonisel asub minoor-kolmkõla on A — mollis, ning siin on A — põhitoon (1), C — terts (3) ja E — kvint (5). Gitarri-duuris märgime minoor-kolmkõla samuti tema põhitooni tähtmärgiga, + väike täht m, minoori (mulli) tähenduseks.

Seega Am — (A-moll), Bm — (B-moll), F^b = m — (F^b = m, Fis-moll). Kõlaliselt on küll vist igale lugejale tuttav mažoor ja minoor kolmkõlade erinevus. Mažoor kõlab rõõmsalt, jõuliselt, minoor seevastu aga kurvalt, pehmelt.

Sellised mažoor ja minoor akordid on aluseks igale muusikapalale ja paari-kolme mažoor — ja kahe minoor kolmkõlaga ajabki läbi tavaline küla lõõtspilli või kandlemees, märgates siiski sageli, et leidub lugusid milliste juures ainult neist mõnest üksikust akordist ei piisa. Seepärast peamegi hoolega jätkama akordide tundmaõppimist, et suudaksime saata igat muusikapala õieti — enesele rahulduseks ja muusikaalsele kuulajale naudinguks.

Seda teeme aga juba järgmises „Helivõlu“ numbris.

(Järgneb).

Õ I E N D U S

Käesoleva numbrilise esileheküljele on sattunud eksitav trükiviga, mida palume lahkesti vabandada. »NR. 1 (2)« asemel peab olema »NR. 2«.

Toimetus.

Tänapäeva kuulsamaid
filmitähti
ZARAH LEANDER
Ufa-filmis „Sinirebane“,
millest käesolevas nr-s kaks
lööklaulu.

Salapärase võlu heliseb meile vastu Põhjamaa ööbiku — Zarah Leanderi mezzosoprani häälest. Sellele helide hurmale moodustab oivalise tausta Zarah Leanderi kuju, väljendusküllane nägu, elamusrikkad silmad. Ta mängus po'e võimalik leida ühtegi lünka, Zarah Leander pole tavaline täht, milliseid tõuseb ja langeb iga aasta sadasid. Tema on filmiajaloo suursündmus.

Ka Eestis on Zarah Leander saanud publiku lemmiktäheks, kelle filme oodatakse igatsusega. Praegu on valmimas suur muusika film »Oli uimastav balliöö«, mida läbibistab kuulsal heliloojal Tšaikovski suurematu muusika. See kõrgeväärtuslik UFA suurlooming jõuab meile veel käesoleval hooajal ja linastub Tallinnas »Gloria Palace'is« ja Tartus »Centralis«.

Lähemal päevil ilmub

J. PÄIVILI

»TÄIELIK GITARRIÕPIK«

Hind kr. 2.—

Tellimisaadress: J. Päivil, Tartus Marja 5.

Meie algupäraste uudispalade komponiste

Meie algupärane tantsumuusika on juba jõudmas välja lapsekingadest ja võitmas endale eluõigust. Polekski loomulik, kui rahulduksime ainult välismaalt importeeritavate lööklauludega ja muusikapaladega.

Viimaseil aastail on meil võitnud endale suurima poolehoiu lööklaulud just meie oma heliloojate loominguist.

Kavatseme seepärast hakata avaldama »Helivõlus« järjekindlalt meie algupäraste lööklaulude noote. Käesolevas numbris esitame Priit Veebeli suurt populaarsust võitnud marsi »Kalevite kants« ja Heino Uibopuu tango »Mu unistusis on veelsu kaju...«

Ühtlasi hakkame avaldama »Helivõlus« meie moodsa muusika komponistide elulugusid ja pilte. Käesolevas numbris esitame eelpoolnimetatud kahe lööklaulu komponiste.

PRIIT VEEBEL

Priit Veebel on meie moodsa muusika sõpradele tuntud nimi. Heliplaadid tema viisidega on võitnud suure poolehoiu. Tema meloodiaid kuuleme laulavat ja mängitavat nii linnas kui ka maal. Peaaegu igapäev kuuleme neid Riigi Ringhäälingu saatekavas.

Priit Veebel on sündinud 12. sept. 1910. a. Töötab juba 16. eluaastast alates lokaales. Korraldab jazz-kontserte, töötab »Esto-Muusika« grammofoni-plaatidele, esineb R. Ringhäälingus ja kirjutab »E. Kultuur - Filmile« muusikat. Mängib igal õhtul »Dancing-Palace Glorias« klaverit ja arrangeerib.

Lõpetame noore, andeka komponisti enda sõnadega: »Terve elu ja töö on veel ees!«

HEINO UIBOPUU

Käesolevas numbris esitatud algupärase tango komponist Heino Uibopuu on tuntud Tartu kohvikupubliku andeka klaverimängijana. Ta on mänginud kohvik »Ateeni« ja »Centrali« orkestris ning praegu mängib »Toomkohviku« orkestris.

Peategevuseks on tal ülikoolitöö — ta õpib nimelt arstiteadust.

Rahvatantsud seltskonda

J. ADAMTAU

Rahvuslikult seisukohalt vaadates on ilusa ja tänuväärt algatuse teinud Riiklik Propaganda Talitus alates rahvatantsude seltskonda viimise propageerimist. See mõte on tantsuõpetajate peres juba ammu liikunud, ka katseid on tehtud, kuid laiaulatuslikum teostamine vajas algatust kusagilt kõrgemalt, sest rahvatantsude õpetajad ei suutnud teha seda autoriteetsuse puudumisel seltskondliste, kui moeantsude õpetamisel. Enamus moeantsude õpetajaist aga ei leidnud rahvatantsude propageerimises ühtluspunkti ja seepärast ei andnud senini sooritatud katsed laiaulatuslikumaid tulemusi. Ka Esimene Eesti Tantsuõpetajate Ühing, kes viimaseil aastail tantsuõpetamise küsimusis otsustavaid ja positiivseid samme astunud, oli mainitud esimeste katsete ajal veel organiseerimise ajajärgus.

Nende ridade kirjutaja propageeris juba 6—7 a. tagasi eestipäraseid seltskondlisi tantsu ja esitas selleks ka kergemate rahvatantsude sammudel ja stiilis koostatud tantsu — Uue polka, milline kõikjal, linnades ja maal, kus seda õpetati, suurt poolehoidu leidis. Osa moeantsude õpetajaist, peamiselt Tallinnast, olid aga arvamisel, et rahvapärased tantsud seltskonda ei sobi ja olid vastu sellele mõttele. Üks Tallinna tantsuõpetajaist omas raamatus tegi isegi leiutise, et polkat meie rahvast ei huvita ja tantsukavadesse enam ei sobi.

Et Uuel polkal vaatamata kõigile halbadele ennustusile ja mahategemisile, suur edu oli ja just meie seltskonna soliidsemas kihis, siis muutusid meie Tallinna tantsuautoriteetide arvamisest väga kiiresti ja pääle Uue polka esitamist Tallinna tantsuõpetajaile figureerisid ka Tallinna tantsuõpetajate õppekavades ühel „Soome polka“ ja teisel „Vändra polka“ ning umbes samal ajal sündis kolmandal Tartus „Eesti valss“. Nii oli pea igal tuntuimal tantsuõpetajal meie oma eestipärane seltskondline tants, milliseid kõiki propageeriti ja ka tantsiti.

Mainitud tantsudel, kui esimestel sel ajal, olid ka omad puudused.

Kõige hoogsam ja rahvapärasem neist oli Vändra polka. Kuigi ka selle esimene osa — ühel jalal keksimine — veidrana tundus ja paljudele ei meeldinud, oli teine osa sellest väga hoogne ja meeldiv.

Vändra polkat propageeriti kui Vändra kihelkonnast leitud originaalset rahvatantsu, hiljem selgus, et see oli ainult ühe purjus vändramehe vemp tantsu üleskirjutajaile, sest hilisemal kontrollimisel ei leitud sellest tantsust enam jälgegi ei Vändra kihelkonnast ega mujalt.

Soome polka oli aga tuntud meie rahva keskel juba ammu enne selle Tallinna ilmumist. Uue Rheinländeri nime all tantsiti seda tantsu juba 1923. a. Amblas ja tegelikult oligi see rheinländer aga mitte polka.

Eesti valss aga ei leidnud poolehoidu seepärast, et sisaldas väga raskeid, väsitavaid ja mitte eestipäraseid samme.

Uus polka oli ehitatud rahvapärastele ja kergetele seltskonnas tantsitavatele sammudele ja liikumiskombinatsioonidele ja spetsiaalselt seltskonnatantsuks koostatud, millepärast püsis tantsukavades ka ligi

neli aastat, jäeti aga välja üksmeele puudumisel tantsuõpetajate peres.

Kõiki neid rahvatantse mainin kui eelkäijaid praeguste rahvatantsude seltskonda viimise katsele ja lisan juurde, et mainitud uute tantsude valimise komisjonis oleks tegelikud seltskondliste tantsude õpetajad pidanud tugevamini esindatud olema.

Isiklikult pooldan kõigiti seda algatust ja olen alanud oma kursusil Tartus, teistes linnades ja maal, mainitud tantsude õpetamisega, kuid oma kogemuste järele tantsuõpetamise alal, ligi 20 a. vältel, võin öelda, et Jooksu polkast, Viruvalstist ja Jämaja Labajalast ei vasta ükski praegusaegseile tähtsamaile seltskondliste tantsude läbilöövuse nõudeile.

Jooksu polka on liiga hoogne ja sammud kujunevad hulga tantsimisel inetuks kui ka kardetavaks trampimiseks. Kui seda seltskonnas käitumisviiside kohaselt rahulikumalt tantsida, kaotab ta suurema osa oma veetlevusest, samuti teeb raskusi daamidele selle tantsimine õhtu tualettides.

Viru valts on seltskondlise tantsuna kõige tagasihoidlikum ja sellest küljest sobivaim, kuid jääb kahvatuks muusikalt kui ka tantsult ühetoonilisuse tõttu. Häa meeleolu ja partnerite sobivuse korral võib seda siiski seltskonnas ilusasti tantsida, sest sammud on võrdlemisi kerged, vabalt sooritatavad ja liikumisviis seltskonda sobiv.

Mis puutub aga Jämaja Labajalga, siis on see neist kõige omapärasem, meie rahvatantse kõige enam meenutav ja esindav, kuid ta on seltskonna tantsuks liiga keeruline ja isegi raske. Peale selle esineb iga tuuri esimene pool liiga palju, venitades tantsu taktide arvult liiga pikaks. Õpetamisel on aga kõvaks pähkliks, päris vilunud tantsijaile kolmanda tuuri teine pool, s. o. labajala samm koputamise. Kokkuvõttes ei jõuta seda korralikult ära õppida ja mitte oskamisel ei meeldi see ka kellegile.

Meie rikkalikust rahvatantsude tagavaradest leiame aga palju ilusaid, omapäraseid ja huvitavaid samme, millistele võime koostada terve rea kõigiti kauneid seltskondlisi tantse ja lisaks neile ka veel küllalt rahvapärast muusikat, kuid selleks tuleb veidi töötada ja mõndagi ajakohastada.

Teise tänuväärt sammu aga astuks mõni asutus või organisatsioon kuulutades välja võistlused meile uute rahvapäraste seltskondliste tantsude leidmiseks ja see on hädavajalik.

KLIŠEETÖÖSTUS J. STIIM

TARTUS, LUTSU TN. 4

Telefon 19-80

JOON-, VORK- JA MITME-
VÄRVIKLISHEED. / VASK-
JA TERASKLISHEED.
TSINK JA VASK SILDID.

Lillian Harvey
lõbusas Ufa suurfilmis
„Capriccio“,
mis linastub Tallinnas „Gloria Palace'is“
ja Tartus „Ateenis“

Lugejaile

Käesoleva numbriga astub „Helivõlu“ teist korda muusikahuviliste ette. Täname kõiki esimesele numbrile osutatud sooja vastuvõtu eest ja loodame, et ka käesolev number suudab rahuldada lugejaid.

Täname kõiki lugupeetavaid lugejaid, kes saatsid meile hulgaliselt kirju parimate soovidega ja poolehoiuavaldustega. Meid rõõmustab, et oleme suutnud juba nii ruttu saavutada elava kontakti lugejatega.

Oleme püüdnud võimaluste piires rahuldada kõigi soove. Kahjuks pole osutunud võimalikuks täita igat soovi. Püüame seda teha järgmistes numbrites.

Palume lugupeetavaid lugejaid informeerida meid oma soovest, et teaksime vastavalt neile koostada sisu. Alates järgmisest numbrist avame „Helivõlus“ kirjavastuste osa, kus püüame üksikult vastata meile lugejate poolt esitatud küsimusile ja sooviavaldusile.

Käesoleva numbriga olime sunnitud tõstma ajakirja hinda — 40 sendile üksiknumber. Seda põhjustasid suured kulud, mis on seotud nootide avaldamisõiguse omandamisega. Loodame, et lugejad saavad meist aru ja ei leia selles põhjust nurisemiseks.

Ajakirja edaspidise sisu suhtes võime teatada, et kavatseme järgmise numbriga suurendada lehekülgede arvu, mis võimaldab ka sisu mitmekesisust. Seni on pidanud palju huvitavat materjali välja jääma peamiselt ruumipuudusel.

Lugupidavalt

„HELIVÕLU“ toimetus.

„HELIVÕLU“ ilmub kord kuus. Tellimishinnad: Aastas kr. 4.—, 6 kuud kr. 2.20, 3 kuud kr. 1.20. Tellimisi võetakse vastu igas postiasutises. Väljaandja ja vastutav toimetaja: Alfred Künnapuu. Toimetus ja talitus: Tartus, Rüütli 16, telef. 19-20. Klišeed valmistatud J. Stüimi klišeetööstuses Tartus. Elmar Praksi trükk, Elvas, 26. jaanuaril 1939. a.

„HELIVÕLU“ nr. 3

toob palju huvitavat kõigile moodsa muusika-, tantsu- ja filmihuvilistele.

- Hulga lööklaule uutest muusika- ja laulufilmidest.
- Maailma tantsumuusika kaunimaid saavutisi.
- Löökpalu eesti moodsast tantsumuusikast.
- Huvitavaid kirjutisi muusika-, tantsu ja filmialalt.
- Üllatusena suur auhinnaline võistlus.

Kõik lööklaulud on toodud laulu- ja klaverinootidega, eesti-keelsete kui ka originaalsõnadega.

Tellige endale „HELIVÕLU“!

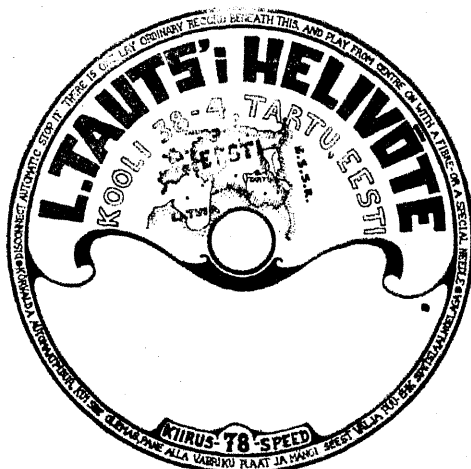
Tellimishind: aastas Kr. 4.—, 6 kuud Kr. 2.20.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised.

Tellimiste ja kirjade aadress:

„HELIVÕLU“ toimetus, Tartu, Rüütli 16—1
Telefon 19-20.

Muusikud ja muusikasõbrad

Valmistan, kas omas stuudios või soovikorral mujal, heliplaate igasugustest ettekannetest — vokaal- ja instrumentaalsoolod, orkestrid, koorid, kõned jne.

Igatlaadi eriülesanded nagu: tervitused tähtpäevadeks, soovitud raadiosaate fikseerimine, laste hääliitsuste jäädvustamine jne.

Plaadid on kahepoolsed, kestvusega kuni 4 minutid ja kohe peale võtet tarvitamiseks kõlbulikud.

Palju kiitvaid arvustusi nii mausikaringkonnilt kui ka tehnilistelt asjatundjatelt.

LEO TAUTSI helivõte, Kooli 38-4, Tartu